1859. N°. 104.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG 31 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 Augustus.

De Nederd. hervormde gemeente alhier leed gisteren een smartelijk verlies, door het afsterven van een harer jongste leeraren, ds. W. van Weteling. In Mei 1856 van Breda herwaarts overgekomen, mogt hij slechts kort in de gemeente werkzaam zijn, daar de ziekte, die hem ten grave sleepte, hem reeds sedert geruimen tijd had verhinderd zijn dienstwerk te verrigten.

— Van Katwijk aan Zee wordt gemeld dat er reeds met de steur- en pekelharing-visscherij een aanvang is gemaakt. Twee bomschuiten zijn met dat doel van daar in zee gegaan.

— Een Fransch geleerde, de heer Ch. Paeile, bibliothecaris en archivaris van Rijssel, heeft voor eenigen tijd een werk in 't licht gegeven over de uitvinding der drukkunst, onder den titel: *Essai historique et critique sur l'invention de l'imprimerie.* Het doel van zijn schrijven is, om zoo veel mogelijk zekerheid te verspreiden over den waren uitvinder dezer kunst en over de plaats waar de eerste proefnemingen hebben plaats gehad. De slotsom van zijn onderzoek is dat men aan Gutemberg en Schöffer, vooral aan den eersten, belangrijke verbeteringen, en aan den laatsten en Fust de verspreiding der kunst moet dank weten, maar dat aan Coster de eer der uitvinding moet toegekend worden. Hoewel het den Nederlander goed doet, dat een vreemdeling, bevoegd om over het geschilpunt zijn oordeel mede te deelen, de eer van Coster en het regt van Haarlem meent te moeten handhaven, zoo mag echter niet verzwegen worden, dat, volgens het oordeel van den heer Campbell, in den *Alg. Konst en Lett. Bode* van 27 Aug. ll. uitgesproken, genoemd werk voor hem, die zich op de hoogte gehouden heeft van 't geen in de laatste 20 jaren ten onzent nopens dit vraagstuk is gewerkt en geschreven, weinig of geen nieuws bevat, en het opmerkelijkste van de verschijning van dit geschrift daarin bestaat, dat een eerlijk man, op een geheel onbevooroordeeld standpunt geplaatst, na een ernstig onderzoek tot eene uitkomst geraakt, welke nog ten onzent verkregen is.

— Men leest in de *Amst. Cour.*: Dezer dagen is door de heeren mr. R. J. Schimmelpenninck en H. W. Weytingh eene instelling in het leven geroepen om, zoo Nederland in het vervolg door watersnood mogt worden geteisterd, onmiddelijk hulp te kunnen verleenen aan hen die door die ramp huisvesting en goed verloren. Tot het kunnen helpen is door hen een kapitaal op het grootboek ingeschreven, dat zij hopen door wederbelegging der rente en door giften te zullen vergrooten, opdat die hulp afdoende zal zijn. Het achtbaar hoofd dezer stad heeft zich willen belasten met het toezigt op de afschrijving van kapitaal. Aangenaam was het ons te vernemen, dat het fonds, op het grootboek ingeschreven, grootendeels tot gemeld doel is bijeengebragt door bewoners onzer O.-I. bezittingen, waardoor deze aanspraak hebben op onze voortdurende dankbaarheid, vooral dan wanneer bij watersnood, die, God geve, nog verre moge zijn! ten gevolge hunner milddadigheid dadelijk hulp wordt geboden. Wij kunnen niet nalaten den wensch hierbij te voegen, dat de hh. Schimmelpenninck en Weytingh de voldoening zullen smaken, dat ook inwoners van Nederland van het hunne zullen bijdragen, om de instelling meer kracht bij te zetten. Menige gift worde door hen ontvangen ten behoeve van het fonds voor noodlijdenden door watersnood in Nederland, gevestigd te Amsterdam.

— Te Amsterdam is Zaturdag avond tusschen twee broeders, wonende in de Utrechtsche dwarsstraat, ten huize hunner ouders twist ontstaan, die zoo hoog liep, dat de één, die in beschonken toestand verkeerde, den ander met een tafelmes eene wonde in de zijde heeft toegebragt, waaraan hij kort daarna is overleden; de dader heeft zich vrijwillig in arrest gesteld.

— Op 5 Sept. aanst. zal aan 's rijks werf te Amsterdam eene commissie vergaderen, om de oorzaken op te sporen, waardoor het springen van het geschut is ontstaan op de stoomschepen *Medusa* en *Amsterdam* en op het vaartuig *Pro Patria.*

— Naar men verneemt zal het oorlogsfregat met stoomvermogen *Vice-Admiraal Evertsen*, liggende te Nieuwe Diep, in het laatst der maand September naar Batavia vertrekken, en zullen daarmede worden overgebragt 200 mariniers en 3 à 400 kolonialen voor het leger in Oost-Indië.

— De 13de algemeene vergadering der Hollandsche maatschappij van landbouw zal gehouden worden op Vrijdag 30 September 1859, des middags ten 12 ure, in de zaal van het hôtel het wapen van Amsterdam, te Zaandam.

— In de legerplaats nabij Zeist heeft Vrijdag ll. de luit.-generaal Nepveu zijne volbragte 50-jarige dienst herdacht. Aan den avond van dien dag heeft Z. K. H. de prins-veldmaarschalk een feest gegeven in zijn kampement, dat op eene smaakvolle wijze versierd en fraai verlicht was. Al de officieren, geregtigd tot het dragen van het metalen kruis waren daartoe uitgenoodigd. Bij die gelegenheid heeft Z. K. H. den luit.-generaal Nepveu op eene hartelijke wijze toegesproken.

Zondag morgen is de godsdienstoefening in het kamp een uur later dan gewoonlijk aangevangen, omdat er bij aanhoudend onweer veel regen viel. De beide prinsen, alsmede H. K. H. prinses Frederik met hare dochter en hofdames, waren bij de godsdienstoefening tegenwoordig. De groote parade had ten 1 ure plaats. Bij den afmarsch trokken de troepen onder een stortregen, die ruim ½ kwartier uurs aanhield, naar het parade-front. Z. K. H. prins Frederik hield wapenschouwing en H. K. H. met prinses Marja reden in een open rijtuig langs de gelederen. Daarna werd voor de prinsen en prinsessen gedefileerd. Het getal der bezoekers van het kamp was weder zeer groot te noemen. Des avonds ten 8 ure waren de onder-officieren en verdere manschappen, bezitters van het metalen kruis, bij Z. K. H. prins Frederik op een onthaal genoodigd; waarbij 2 soldaten van het 1ste en 6de reg. infanterie, ridders der Militaire Willemsorde, die deze onderscheiding in onze overzeesche bezittingen verwierven.

— In de omstreken van 's Hertogenbosch is eene hevige ziekte onder de runderen uitgebroken. Deze dieren vallen plotseling in de weide of op stal dood; als zij geopend zijn, wordt aan den strot eene buitengewone ophooping van dik bloed gevonden. Burgemeester en wethouders van de genoemde gemeente hebben de ingezetenen gewaarschuwd dat, volgens het oordeel van een deskundige, het gebruik van het vleesch van die runderen nadeelig voor de gezondheid is.

— Den 24sten dezer had te Kerkrade (Limburg) een droevig voorval plaats; terwijl de mijnwerker K. Kreuls, in een der gangen der steenkoolmijnen werkzaam was, stortte een steen, 45 ℔ zwaar, van eene aanmerkelijke hoogte neder en trof hem; zijn broeder en twee andere mijnwerkers hoorden hem om hulp roepen, doch toen men bij hem kwam, was hij reeds overleden; bij onderzoek bleek het, dat hem het nekwervelbeen was gebroken.

— Een onzer stadgenooten ontving dezer dagen van een achtenswaard Italiaansch uitgewekene volgenden brief uit Bologna, waarvan de mededeeling ons goedgunstig wordt toegestaan.

Uw brief van 27 Junij heeft een langen omweg gemaakt en is mij eindelijk te Bologna geworden, alwaar ik mij sedert de eerste dagen van Julij bevind, na mij eenigen tijd te Genua en te Turijn te hebben opgehouden. Gij kunt niet begrijpen, hoe liefelijk de wenschen en gebeden mij in het hart nederdalen, die gij voor ons en voor de onafhankelijkheid van Italie slaakt! God verhoore ze en beloone er u voor met al het welzijn, dat gij kunt verlangen voor u zelve, uwe betrekkingen en uw vaderland! Dit zeg ik, niettegenstaande de *préliminaires* van Villafranca, omdat ik het er voor houd, dat de strijd nog niet geeindigd is en er nog een laatst en beslissend woord zal gesproken worden, hetwelk ons gunstig zal zijn, als wij ons wijs en gematigd betoonen, als wij ons krachtig gereed houden om met de wapenen de uitdrukking onzer wettige verlangens te steunen en er nog eenige schaamte en eenig eergevoel in de hedendaagsche diplomatie is overgebleven. Wat betreft de beide eerste voorwaarden, men kan ze reeds op eene waarlijk bewonderenswaardige wijze vervuld noemen. De bevolkingen van Toscane, van de Legatiën en van de hertogdommen, steunende op hun goed regt en op de woorden van Napoleon III, verklaarden hunne oude en despotieke beheerschers vervallen van den troon en kondigden de toevoeging af aan Piemont, onder den constitutionelen scepter van Victor Emmanuel II. Zij hebben reeds tot onderlinge verdediging eene militaire wet ingevoerd en aan Europa reeds zoovele waarborgen gegeven van orde en rust, dat zij aanspraak mogen maken op de bewondering van een ieder, wiens oogen niet geblinddoekt zijn, wiens hart niet is vergiftigd om ons te belasteren en te verderven, de heiligste regten der menschen met voeten tredende. Ach! gij hadt wel gelijk, toen onze alliantie met Frankrijk u deed twijfelen aan het welslagen van onze onderneming; ik erken dit des te eerder, dewijl ook ik door dezelfde vrees bevangen was, zoodat al mijne vrienden mij geschreven hebben: »wij weten, dat gij wel bedroefd, maar niet verwondert zult zijn!" Was ik maar gebleken geen waar profeet te zijn geweest! Evenwel — altijd redenerende uit het oogpunt van onzen beschermheer — zooals ik eerst vreesde voor eene staking, zoo hoop ik thans op een gelukkig einde in een min of meer verwijderd tijdstip. De hertog van Modena ten noorden en de Paus ten zuiden verzamelen hunne benden om (zoo het heet) ons aan te tasten; wij verlangen niets liever — maar ik vrees, dat zij het niet zullen durven. Als dit gebeurde, zouden wij tot aan de poorten van Rome voortrukken, en wij zouden het, zelfs op dit oogenblik, kunnen, indien het kabinet der Tuileriën zulks niet verhinderde. Ik herinner mij de fabel van het hert, het paard en den man, en sluimer gedwongen weer in. Na tien jaren, op denzelfden dag, dezelfde maand en hetzelfde uur, waarin ik uit Rome ging, ben ik in de Romein-

sche Staten teruggekeerd, hopende meer vooruit te dringen en in mijn dierbaar vaderlijk huis weer te keeren — maar, bij de zegepraal van Solferino werd ons gezegd: *tot hiertoe!* en wij hebben, even als na eene nederlaag, moeten achteruitgaan. Welk eene verschrikkelijkheid! Wij stonden als door den bliksem getroffen en een kreet van wanhoop barstte van aller lippen, maar — het eerste oogenblik van schrik voorbij — zocht men het veroverde terrein niet te verliezen. Wij hebben ons zoo goed mogelijk hersteld, en met waardigheid en kalmte streven wij naar het doel, dat misschien niet meer ver af is. Ik zal hier te Bologna de oplossing van het raadsel afwachten; vele kiezers verlangden, dat ik mij candidaat zou stellen voor de Vergadering, maar dit kan niet, omdat ik noch Romagnees, noch Bolognees ben; ik werd ook verzocht deel uit te maken van de nieuwe organisatie der regtbanken, maar mijne neiging en de *praktijk van de balie* beletten mijn geweten, hetwelk nooit gerust zou zijn bij de uitspraak van een vonnis, iets dergelijks aan te nemen. Ik heb mij nu toch laten bepraten, om in vervolg van tijd eene betrekking in het administratieve of diplomatieke niet te weigeren, en in dat geval zal ik zeer gelukkig zijn mijn land te dienen door nog eene lans te breken tegen de wereldlijke magt der Pausen en ten gunste van Victor Emmanuel.

's GRAVENHAGE, 30 Augustus.

Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw: den kapitein-kwartiermeester J. J. B. Kesman, van het koloniaal werf-depôt; den 1sten officier van gezondheid der 2de kl. L. F. Persille, leeraar aan de kweekschool voor militaire geneeskundigen, en den kapitein der 1ste kl. H. E. W. Roch de Loo, van den generalen staf, toegevoegd als amanuensis aan het comité van defensie, tevens belast met de functiën van adjudant van den minister van oorlog.

— Bij kon. besluit van 24 dezer zijn met den 1sten Sept. aanst. bevorderd tot luitenants ter zee der 2de kl., de adelborsten der 1ste kl.: J. H. Benthem Reddingius, L. J. E. Hajenius, A. J. Thurkow, J. W. Visser, F. H. van der Kop, C. E. Uhlenbeck, C. ten Bosch, J. Isebree Moens, C. C. Vermeer, J. J. Engelvaart, C. Schuylenburg, J. J. le Fèvre de Montigny, jhr. T. E. de Brauw, G. M. Schuurman, C. J. Marinkelle, H. H. Broers, H. B. van Daalen, C. de Klopper, C. A. Niesen, J. M. H. Bervoets, K. A. Stakman Bosse, P. E. Winkelman, G. J. W. Hooghwinkel, J. P. Mercier, L. D. A. Fontein, en J. D. Hooglandt.

— Naar men verneemt worden prins en prinses Hendrik in den loop dezer week alhier terugverwacht.

— De generaal-majoor E. von Löbensels is door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen benoemd tot kommandeur der St. Olafsorde.

— De minister van marine zal op Vrijdag aanst. geen gehoor verleenen.

— De nieuw benoemde minister van oorlog, jhr. de Casembroot, is thans in de residentie aangekomen.

— De hooge raad heeft verworpen het beroep ingesteld door B. L. Bekker, die door het hof van Noordholland tot eene tuchthuisstraf van 12 jaren veroordeeld is, wegens het in omloop brengen van valsche muntbilletten.

— Heden morgen heeft in de Engelsche kerk de plegtigheid der bevestiging van nieuwe ledematen der Engelsche gemeenten, zoo van hier als van Rotterdam, plaats gehad. Die plegtigheid werd verrigt door den lord-bisschop Trower, van Glasgow.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 28 Augustus.

De *Lond. Gaz.* bevat een koninklijk besluit, waarbij eene commissie van 7 leden wordt ingesteld, welke belast is de aan te leggen versterkingswerken langs de kusten na te gaan en de te nemen maatregelen ter voltooijing van het stelsel van verdediging des rijks aan te wijzen. Hiermede heeft het ministerie voldaan aan eene belofte welke het tegen het einde der afgeloopen parlements-zitting, ter geruststelling dergenen die eene vredebreuk met Frankrijk vreesden, afgelegd had.

— De groote koninklijke rijtuig-fabriek in Clapham, toebehoorende aan den heer J. Knapp, is tot den grond toe afgebrand, waarbij tevens verscheidene belendende gebouwen geheel of ten deele zijn vernield.

— Het is thans bepaald dat de *Great Eastern*, na het doen van eenen proeftogt, op 15 Sept. naar Portland, in Amerika, zal varen. Men berekent dat de heen- en wederreize 70,000 £ kan opbrengen, tegen eene uitgave van 2000 £.

— De oude atlantische kabel schijnt nergens te willen werken. De Amerikaansche *Western Union Telegraph-Company* had 10 mijlen daarvan voor 250 £ per mijl aangekocht. Een gedeelte daarvan zou de oevers van den Mississippi bij St. Louis, een afstand van 2700 voet, met elkander verbinden. Gedurende de eerste 20 dagen kwamen de seinen voortreffelijk over, doch toen hield eensklaps de werking op. Gelijke uitslag werd verkregen bij twee andere gedeelten van den kabel.

— Berigten uit Japan deelen mede, dat de betrekkingen tusschen de Europeanen en de Japannezen steeds toenemen. Tusschen den Amerikaanschen consul en de Japansche regering was een geschil ontstaan, dat echter gelukkig is bijgelegd. Een Amerikaan namelijk, die eene rijke kopermijn ontdekt had, wilde zich die mijn, benevens het terrein waarop die is gelegen, toeëigenen, hetgeen in strijd is met de wetten des lands. De regering verzette zich dan ook aanvankelijk daartegen, doch om aan alle moeijelijkheden een einde te maken, had de keizer voorgesteld eene derde mogendheid tot scheidsregter te benoemen en zijne keus daartoe, in de eerste plaats op Frankrijk en in de tweede plaats op Rusland gevestigd. Nog had de consul op dit voorstel niet geantwoord, toen de persoon die de mijn gevonden had, wel begrijpende hoe deze zaak voor hem afloopen zou, van zijn eisch tot het bezit van den grond afzag en slechts op het regt van exploitatie aanspraak maakte voor de helft van de opbrengst. Dit werd door de Japansche regering aangenomen en daarmede had de twist een einde.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Augustus.

De vroegere berigten uit Bern omtrent den gunstigen afloop van de onderhandelingen te Zurich schijnen eenigzins voorbarig te zijn geweest. De strijd tusschen de afgevaardigden moet, naar men thans beweert, zeer levendig geweest zijn en men heeft het aan de ijverige pogingen van den heer de Bourqueney te danken, dat er toch een punt geregeld is geworden, namelijk dat der schuld. De kansen op eene eind-overeenkomst zijn nog twijfelachtig.

Het denkbeeld van een Europeesch congres wordt steeds druk besproken. De *Russ. Invalide* blijft beweren dat de vredesvoorwaarden van Villafranca niet goedgekeurd maar herzien moeten worden. De *Opinione* van Turyn houdt een congres voor onvermijdelijk en in Engeland schijnt ook dit denkbeeld meer en meer veld te winnen.

— De *Mon. de la Flotte* berigt dat het evolutie-eskader den 29sten de haven van Toulon zal verlaten. Het zal bestaan uit 8 linieschepen, 2 fregatten en 2 kanonneerbooten. Verder zegt dit blad, dat een dergelijk eskader, hetwelk zooveel minder sterkte heeft dan aanvankelijk was bepaald, en daarenboven grootendeels bemand is met zeelieden, die nog niet goed bevaren mogen heeten, de overgeligheid der Engelsche regering wel niet zal opwekken, vooral wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat diezelfde regering, zonder dat daartoe noodzakelijkheid bestaat, 50 oorlogsbodems in de Middellandsche zee doet kruisen.

— Behalve de aanzienlijke geldsom, die ten behoeve der gekwetsten van het Italiaansche leger is bijeengebragt, is met hetzelfde doel ook ingezonden 56,518,263 kilogrammen pluksel en linnen, dat naar de berekening van den *Monit. de l'Armée* op eene waarde van omtrent 70 millioen fr. mag geschat worden.

— Van den koning van Sardinië zijn 8000 eereteekenen ontvangen, om onder de troepen van het leger van Italië verdeeld te worden.

— Uit Algerië verneemt men, dat de meeste aldaar geïnterneerde personen van de onlangs uitgevaardigde amnestie geen gebruik zullen maken en wel omdat zij een voldoend middel van bestaan hebben gevonden. Eenigen hebben hun fortuin gedurende hun verblijf in de Afrikaansche provinciën zoodanig zien klimmen, dat een terugkeer naar het vaderland inderdaad onraadzaam zou zijn.

— Berigten uit Tourane van 20 Junij melden dat de grondslagen voor den vrede, door Frankrijk opgegeven, zijn aangenomen en dat men drie afgevaardigden van den koning van Annam verwachtte, om het verdrag te teekenen. Volgens dat verdrag zou Frankrijk Tourane en Saigon behouden, een vertegenwoordiger te Hué hebben, en jaarlijks eene schatting ontvangen; de uitoefening der christelijke godsdienst was in het geheele rijk van Annam toegestaan; Spanje zou op de kust van Tonking den noodigen grond ontvangen tot vestiging van een etablissement.

De toestand van keizer Tu-Due moet hopeloos zijn. Hij ontvangt geene levensmiddelen van Cambodje, de korenschuur van Cochinchina, en ook de onderkoning van Tonking heeft opgehouden hem, gelijk hij jaarlijks gewoon was, vee te zenden. Hij moet dus elk voorstel dat hem gedaan wordt aannemen. In weerwil der onderhandelingen, maakt men toebereidselen om de stad Hué in Julij of Augustus aan te vallen, ingeval de vrede niet tot stand mogt komen.

— Volgens een berigt uit Madrid is Ceuta, tegenover Gibraltar, door 600 Mooren aangevallen, maar is het aan de bezetting gelukt hen op de vlugt te jagen.

ITALIE.

Volgens berigten uit Rome heeft de pauselijke regering zich genoodzaakt gezien, bij gebrek aan wettige vormen, de vonnissen te vernietigen, die door de militaire commissie waren uitgesproken tegen de personen in de zaak van Perugia betrokken.

Door den gemeenteraad is besloten ter eere van generaal Goyon eene gouden medaille te slaan en hem die aan te bieden, als blijk van tevredenheid over de wijze, waarop hij, als bevelhebber der Fransche troepen, de orde te Rome steeds heeft weten te handhaven.

— Door het officiële blad der Toskaansche regering is de volgende mededeeling gedaan. Aan de kerkelijke, burgerlijke, politieke en militaire overheden van Toskane is door de regering eene aanschrijving gerigt, waarin zij verklaart dat de eeuwigdurende uitsluiting van het Oostenrijksche absolutismus en de aanneming der Italiaansche souvereiniteit voortaan de hechte en onveranderlijke grondslagen van ons staatsregt zijn. Tot aan de komst der nieuwe dynastie blijven de leden van het tegenwoordig bewind met het hooge staatsgezag bekleed. Een ieder zal zich gelijkelijk aan de hooge overheid en aan de zorg voor de openbare orde, welke de hoogste wet is, behooren te onderwerpen.

De deputatie belast om den uitslag der stemming in de nationale vergadering, betreffende de vereeniging met Sardinië, naar koning Victor Emmanuel over te brengen, zal zich eerstdaags naar Turyn begeven.

— Uit Bologna wordt gemeld dat ook in de Romagna de verkiezingen in de beste orde zijn afgeloopen. Bij die gelegenheid heeft de minister van binnenl. zaken van het voorloopig bewind de bevolking aangespoord, het voorbeeld der hertogdommen te volgen en eendragtig te zijn. Napoleon III, zeide hij, kan niet vergeten, dat hij zijn troon ook aan het algemeen stemregt verschuldigd is; Engeland, het land der vrijheid, kan niet anders dan sympathie voor onze volkszaak hebben, en Europa kan niet onregtvaardig genoeg zijn, om ons niet op te nemen in de rij der vrije volken.

Een gerucht dat 7000 man pauselijke troepen met 12 stukken geschut zich gereed maakten om de Romagna binnen te trekken had veel opschudding veroorzaakt.

— De koning van Napels schijnt den weg van verbetering en hervorming te willen inslaan, echter alleen door het ondernemen van werken van openbaar nut. Van hervorming in het staatsbestuur is geen sprake en men gelooft niet dat hij daartoe zal besluiten. Hij wil den schijn niet hebben door

de openbare opinie daartoe gedwongen te worden en indien hij dat beginsel vast houdt dan kan er nooit eenige verandering plaats hebben, want zijne onderdanen zullen, zoolang zij op die wijze geregeerd worden, niet ophouden met aandrang om de vrijheid te vragen, die een zoo krachtig middel is voor den voorspoed der volken.

PRUISSEN.

BERLIJN, 28 Augustus.

De toestand des konings wordt van dag tot dag gunstiger.

— Het verkeer over de vaste Rijnbrug voor Keulen zal den 15den Sept., in tegenwoordigheid van den prins-regent, worden geopend.

— Het aantal Hernhutters of Moravische broeders bedraagt hier te lande 30,000. De broederschap onderhoudt 312 zendelingen in alle oorden der wereld.

— Voor eenige dagen heeft de hagel verschrikkelijke verwoestingen in het hertogdom Altenburg aangerigt. De hagelsteenen, waaronder er vele waren die de dikte hadden van een vuist, hebben niet alleen al het veldgewas, maar ook het fruit aan de boomen vernield, zeer vele ramen en dakpannen verbrijzeld, een aantal hazen en vogels gedood en vele menschen zwaar gewond. De schade is niet te berekenen.

— Uit Zwitserland meldt men dat er nabij Zermatt dezer dagen een treffend ongeluk plaats had. Een Russisch edelman, Eduard de Grotte genaamd, verliet des morgens het Reiffelberg-hôtel, om, met twee gidsen, den bergpas van den Weissthor over te trekken. Hij weigerde, hoewel daartoe dringend uitgenoodigd, een Alpenstok mede te nemen. Op den tweeden dag van hunnen togt waren zij behouden over het grootste gedeelte van den Gletscher gekomen, en zouden binnen weinige minuten het einde daarvan bereikt hebben, toen zij een breed sneeuwpad bereikten, hetwelk de gidsen, volgens hunne eigene verzekering, voorstelden om te loopen, terwijl de reiziger er bepaald op aandrong het over te steken. De eerste gids bereikte veilig de overzijde. De reiziger volgde hem, maar toen hij het midden had bereikt zakte de sneeuw onder zijne voeten weg en verdween hij in eene bedekte bergspleet. Daar hij geen Alpenstok had kon hij zijnen val niet op de gebruikelijke wijze breken. Men hoorde hem om hulp schreeuwen, doch die de gidsen buiten staat waren hem te verschaffen; hij scheen, ongeveer 60 voeten van den top af te zijn, tusschen de kanten der bergspleet ingesloten, en zij besloten dat een van hen, twee uren ver, naar de naastbij liggende chalet gaan zou, om touw te halen. De ongelukkige man ontving dus vier uren lang geene hulp, gedurende welke hij telkens den achtergebleven gids die boven hem stond toesprak; bij verkeerde, zeide hij, in eene hangende houding, met het hoofd lager dan de voeten en steeds dieper wegzinkende. Na verloop van drie uren hadden de aandrang van bloed naar het hoofd en de snerpende koude hem zeer verzwakt; hij sprak weinig meer, en zeide alleen dat hij dood vroor. Eindelijk keerde de andere gids met medehelpers weder; zij lieten het touw zakken, maar het was 12 voeten te kort om hem te bereiken. Schier ongelooflijk, maar waar is het, dat men nu verder niets beproefde, maar mannen om meer touw naar het vier uren ver liggend Zermatt zond, zoodat de ongelukkige veroordeeld was nog acht uren langer in zijne ijsgevangenis door te brengen. Naar mate de levenswarmte verdween, verkreeg de koude van lieverlede de overhand, zoodat hij tusschen de ijswallen invroor. Na verloop van het vijfde uur stierf hij. Te middernacht kwamen er meer koorden uit Zermatt, en toen werd zijn lijk uit eene diepte van 72 voeten opgehaald.

— In een schrijven uit Stokholm wordt het onlangs verspreide gerucht bevestigd, dat de regering voornemens is in de aanstaande herfst een wetsvoorstel bij de vertegenwoordiging in te dienen op de kerkgenootschappen. Gelijk men weet heeft de regering reeds vroeger eene voordragt gedaan tot het verleenen van godsdienstvrijheid, maar werd het voornaamste gedeelte van die voordragt, door de standen der burgers en boeren aangenomen, door den adel en de geestelijkheid verworpen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 28 Augustus.

Aan de officieren, van generaal tot 2den luitenant, wordt een verlof aangeboden van 6 maanden, gedurende welken tijd zij half soldij zullen trekken; zonder dit laatste kunnen zij een vol jaar verlof krijgen. Men wil door dien maatregel eenige bezuiniging verkrijgen.

— Te Chernowitz, in Bukowina, zijn op 22 Aug. 85 huizen een prooi der vlammen geworden.

— Aan de *Pesther Lloyd* wordt uit Essegg van 20 dezer geschreven, dat men op dien dag aldaar den beruchten rooverhoofdman Romanie, op wiens gevangenneming een prijs van 500 fl. was gesteld, had in hechtenis genomen. Hij bevond zich met een zijner kameraden in eene herberg en heeft een wanhopigen tegenstand aan de politie geboden.

— Op de Jonische eilanden en op het Grieksche vasteland is, naar men kan berekenen, een derde gedeelte van den verwachten krenten-oogst, ten gevolge van zware regenbuijen, vernield.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 7 Julij.

Bij besluit van 5 Junij ll. zijn door Z. Exc. den gouv.-gen. benoemd: tot eere-voorzitter van het collegie van curatoren van het gymnasium Willem III, mr. A. Prins, waarn. vice-president van den raad van N.-I.; tot curatoren: T. Ament, oud-directeur der middelen en domeinen, dr. P. Bleeker, dirigerend officier van gezondheid 2de kl., G. F. de Bruin Kops, J. W. C. Diepenheim, directeur van finantiën, jhr. mr. F. Junius van Hemert, C. F. W. Wiggers van Kerchem, mr. T. H. der Kinderen, griffier bij het hooggeregtshof van N.-I., mr. W. Rappard, officier van justitie bij den raad van justitie te Batavia, G. Suermondt, G. H. Uhlenbeck, directeur der burg. openbare werken, F. van Vollenhoven, waarn. hoofdingenieur van het stoomwezen in N.-I., N. H. Whitton, kol. en chef van het wapen der artillerie.

— De heer mr. A. Prins is eervol ontheven van het ambt van vice-president van den raad van Ned. Indië, en die betrekking voorloopig opgedragen aan den heer A. H. W. baron de Kock.

— Men verneemt, dat de gouv.-gen. aan al de hier bestaande liefdadige gestichten voor hulpbehoevende kinderen belangrijke subsidiën als tegemoetkoming heeft toegekend uit beschikbare fondsen. Ook aan het Bat. genootschap van kunsten en wetenschappen moet eene subsidie van *f* 8,000 zijn toegekend.

— Op den 4den kwam alhier ter reede het Nederl. schip *President Rain*, gezagvoerder Ulrich, aan boord hebbende een detachement troepen, sterk 125 onder-officieren en manschappen, onder bevel van den kapitein der infanterie Wiggers van Kerchem. Eenige dagen na het vertrek van dit schip uit Nederland werd den bevelhebber van het detachement door een soldaat het bestaan berigt van eene zamenzwering, die ten doel had het vaartuig af te loopen en daarmede naar Amerika te gaan. De bevelhebber handelde zeer wijselijk: eenige onder-officieren kregen geheim bevel te trachten de hoofdaanleggers op te sporen, en deze hebben zich zoo wel van den hun opgedragen last gekweten dat weldra zes der vermoedelijke belhamels gevangen genomen werden. Deze, allen Belgen, zijn tot hunne aankomst te dezer reede in de boeijen gezet, en gisteren naar de gevangenis gebragt. Gedurende de verdere reis heeft men zich geen oogenblik over de troepen te beklagen gehad.

— De uit Boni ontvangen berigten geven te kennen dat onze krijgsbedrijven, hoewel niet ten volle geslaagd, eenen niet ongunstigen indruk hebben te weeggebragt; vele opregerige grooten schijnen in te zien dat zij hunne voornemens niet kunnen bereiken. De koningin moet aan vlagen van krankzinnigheid lijden. Over 't geheel is de bevolking den oorlog moede en haar toestand zeer ellendig.

Er is sprake van een spoedig te beginnen nieuwen togt, zoodra de gezondheidstoestand der troepen voldoende en de expeditie weder op de noodige sterkte zal gebragt zijn. Als bevelhebber der tweede expeditie wordt de te Badjoa gewonde gen.-majoor Steinmetz genoemd; anderen beweren echter, dat de staat zijner gezondheid hem zal beletten aan de tweede expeditie deel te nemen.

— Omtrent den loop der gebeurtenissen te Banjermassing deelt de *Javasche Cour.* het volgende mede: Den 11den Junij zijn de troepen onder de bevelen van den kolonel Andresen naar Martapoera opgerukt. Den 13den is de kraton bezet zonder tegenstand te ontmoeten; de muitelingen hadden bij de aankomst der troepen de vlugt genomen. Den 15den is de voorhoede, sterk 200 bajonetten, naar Pengaron gedirigeerd, welke plaats den 18den daaraanvolgende bezet is, juist toen eene bende Moeningers dezelve op nieuw zoude aanvallen. Den vorigen dag had eene ontmoeting plaats gehad met de opstandelingen bij Soengi Raija, bij welke gelegenheid zij op de vlugt zijn geslagen, na, zoo men zegt, 30 man aan gesneuvelden en 60 aan gekwetsten te hebben verloren. Den 19den zijn de eerste laadpraauwen van Pengaron te Martapoera aangekomen, en was de gemeenschap toen hersteld. De muitelingen hebben den voorraad steenkolen verbrand.

Den 16den trok de hoofdmagt naar Goenong Glawak, waar zich de van Martapoera gevlugte Moeningers hadden verzameld. Vóór de aankomst der onzen namen zij ook dáár de vlugt. Van Goenong Glawak deed het hoofd der expeditie eene verkenning naar Kalangan. Alles is daar verwoest gevonden. Den 18den is de reserve, onder bevel van den luitenant-kolonel Boon van Ostade, naar Goenong Djabok opgerukt, van waar de muitelingen ook reeds waren gevlugt, en waar alles verwoest is. — Volgens berigten zou de vijand zich in het Moeningsche, waar de zoogenaamde sultan Koening zich heeft versterkt, te zamen trekken; men was voornemens derwaarts met de hoofdmagt op te rukken, zoodra een en ander voor het vervoer der levensmiddelen gereed zou zijn, ten einde aan de muitelingen dáár den laatsten slag toe te brengen. Op de Kapoeas- en Pdeloe Petak rivier hebben de Dajaks zich, aangevoerd door Maleijers, versterkt: na de operatiën in Moening zou ook dat verzet gestraft worden. Te Sampit is eene militaire bezetting geplaatst. De gezondheidstoestand der troepen laat niets te wenschen over: men had slechts 21 zieken.

— Op onderscheidene plaatsen zijn aardschuddingen waargenomen, zoo als op 31 Mei op Banda, en op den 17den en 30sten Mei op Ternate. Gedurende de maand April zijn die schokken ook in de Minahassa waargenomen.

— In de residentie Banjoemaas, afd. Bandjar Negara, had dezer dagen een treurig voorval plaats. Terwijl eenige inlanders met koffij plukken bezig waren, werden een man, twee vrouwen en een kind door een verwoed wijfjesvarken aangevallen en de man zoodanig gekwetst dat hij oogenblikkelijk aan de gevolgen overleed. Een der vrouwen kreeg een zeer kwaadaardige beet in het linker been, waarbij zich al spoedig het koudvuur vertoonde, en werd het eerste lid der groote toon van het regter been des kinds, een meisje van omstreeks 5 jaren, geheel afgebeten.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN,

Gezien het adres van ISAAC FRANÇOIS NORTIER, Kamerbehanger, wonende alhier, waarbij deze vergunning vraagt tot het *uitkloppen van kleeden en tapijten* op zijn erf, gelegen in de Koddesteeg en uitkomende in de zoogenaamde Melkmeisjespoort, geteekend Wijk VI. №. 1070.

Gelet op de Verordening van den 16den Junij 1859 (*Gemeenteblad* №. 7) ter aanvulling van het bepaalde bij art. 67 der Algemeene Politieverordening, vastgesteld den 9den October 1856.

Doen te weten, dat tot het hooren der eigenaars en bewoners van de naastbijgelegene en belendende panden, ten opzigte der informatiën *de Commodo et Incommodo*, door Burgemeester en Wethouders zal worden gevaceerd, op het Raadhuis dezer Gemeente, op Maandag den 5den September aanst., des voormiddags ten 11 ure; zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne bezwaren tegen dit verzoek op dien tijd in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan, zij gehouden zullen worden zich tegen de inwilliging niet te hebben verzet.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
LEYDEN, 30 Augustus 1859. D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.
v. PUTTKAMMER, Secretaris.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 1sten September 1859, 's namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Suppletoir kohier der plaatselijke directe belasting 1859.
2°. Rekening van het R. C. wees- en oudeliedenhuis, 1858.
3°. Bedenkingen omtrent de bepalingen van art. 304 der Algemeene Politie-verordening, met betrekking tot de besmetting door pokken.
4°. Adres van Regenten van het Luthersch weeshuis, om teruggave der plaatselijke belasting op den turf over 1859.
5°. Voorwaarden van verpachting der bruggelden.
6°. Request van M. van Weren, tot verandering van eenen hoefslag tot het nederleggen van puin, en voordragt tot wijziging van art. 71 der Algemeene Politieverordening.
7°. Requesten van P. W. M. Trap en Mr. H. Obreen qq., tot het in eigendom bekomen van gemeentegrond.
8°. Request van Commissarissen der Societeit Amicitia, tot het in gebruik erlangen van gemeentegrond.
9°. Request van D. J. Brouwer, om teruggave van plaatselijke directe belasting over 1858 en afschrijving daarvan over 1859.
10°. Request van D. Veilbrief Jr., tot het mogen doen uitloopen van vuil water uit zijne fabriek in eene stadskolk.

KERKNIEUWS.

LEYDEN, 29 Augustus. Daar ds. Heyen, van Maastricht, voor de nominatie bedankt heeft, is door den kerkeraad der evang.-luth. gemeente het 6tal aangevuld met den wel.-eerw. zeer geleerden heer Bendeker, predikant te Edam.

KAMPEN, 29 Aug. Ter vervulling der vacature bij de evang. Luth. gemeente, veroorzaakt door het vertrek van ds. J. Stephanus naar Rotterdam, is het volgend 3-tal van predikanten gevormd: dd. Beversen, te Harlingen; ter Laag, te Weesp, en Sander, in de Rijp.

239ste Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste Trekking. No. 6328 een prijs van ƒ1,500. Nos. 7276, 15080 en 16894 ieder een prijs van ƒ1,000.
2e „ No. 2881 een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: J. D. BARNSTEYN, EN E. VAN GELDER, van *Amersfoort*.

AMERSFOORT, 29 Augustus 1859.

Algemeene kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER, A. H. A. BENIER, geliefde Echtgenoote van W. F. KIEWIT.

LEYDEN, 27 Augustus 1859.

Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van een' welgeschapen ZOON, Vrouwe H. CAZAUX VAN STAPHORST — DUNNES.

KATWYK, 28 Augustus 1859.

Op den 28sten Augustus 1859 is te *Hoogmade* overleden MARIA GERARDA PLAAT, hartelijk geliefde Echtgenoot van

C. J. BADON VAN DEN BERG,
Predikant.

Eenige kennisgeving, dat op den 24sten Mei jl. onze beminde Zoon WILLEM, te *Tagal* in N. O. I. is overleden, tot droefheid van ons, zijne Broeders, Zusters en ook van zijne Echtgenoot, met welke hij door den band des Huwelijks sedert 2 April te voren verbonden was.

A. VAN BENTEN,
LEIDEN, 29 Augustus 1859. W. VAN BENTEN, SCHRUIVER.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming ondervonden, ter gelegenheid onzer echtverbindtenis, betuigen wij, ook namens wederzijdsche Betrekkingen, onzen dank.

Mr. J. LUZAC,
LEYDEN, 30 Augustus 1859. B. G. P. LUZAC, PAUW VAN DER HOEVEN.

De Familie DE KEMPENAER betuigt hunnen welgemeenden dank aan allen, welke hun blijken van belangstelling hebben betoond bij het treurig overlijden van hunne geliefde Zuster en Behuwdzuster.

RHIJNGEEST te Oegstgeest, 28 Augustus 1859.

Voor de vele blijken van belangstelling, ons gedurende de ziekte en bij het overlijden van onze geachte Zuster en Behuwdzuster Mejufvrouw A. M. C. VAN DEN AARDWEGH betoond, zeggen wij onzen opregten dank.

T. W. I. VAN DEN AARDWEGH,
LEYDEN, 30 Augustus 1859. Uit aller naam.

De bekende en onbekende Schuldeischers van den, onder het voorregt van beschrijving, aanvaarden boedel, van wijlen de Echtelieden HENDRIK VAN KINTS en ANNA MARIA KUYT, gewoond hebbende te *Langeraar*, Gemeente *Ter-Aar* en aldaar overleden, worden bij deze opgeroepen, om op den 5den September aanstaande, des morgens ten *elf* ure, te verschijnen in het Gemeentehuis te *Ter-Aar*, ten einde de **Rekening en Verantwoording** aan te hooren, welke alsdan zal worden gedaan, van het in dien boedel gehouden beheer, zullende wanneer geen verzet plaats heeft, onmiddelijk tot uitbetaling der schuldvorderingen worden overgegaan, voor zoo ver het bedrag des boedels toereikende zal zijn.

TWEEDE VERIFICATIE.

Alle Schuldeischers in het Faillissement van PIETER VAN DUUREN JUNIOR, *Timmerman en Koopman* te *Leyden*, zoo bekende als niet bekende, worden ter tweede verificatie opgeroepen op Donderdag den 8sten September 1859, des voormiddags te *elf* ure, in een der Localen van het Raadhuis te *Leyden*. Zij, die hunne rekening nog niet hebben ingezonden, worden verzocht zulks ten spoedigste te doen.

Mr. L. D. SURINGAR, Curator.

RHIJNZIGT.

NEGENDE CASINO,

Donderdag 1 September, aanvang 6½ ure.

Door bijzondere omstandigheden Illuminatie in plaats van op het tiende of laatste Casino.

CONCERT — KATWIJK AAN ZEE,

Van het Muziek-Corps van het Reg. Rijdende Artillerie, in Garnizoen te *Leyden*, op e. k. Vrijdag 's namiddags ten *vijf* ure aan het Paviljoen Badhuis.

Wordt gevraagd om dadelijk in dienst te treden, een **Loopjongen** en een **Dienstmeisje**, niet boven de 15 jaren en van de Prot. Godsdienst. In persoon te bevragen bij den Boekhandelaar D. J. COUVÉE.

Van Dr. DE LA SAUSSAYE's »bijbelstudiën" worden e. k. Donderdag de 3e en 4e afleveringen aan de inteekenaars verzonden; deze bevatten »de uitlegging van het tweede hoofdstuk van den brief aan de Hebreen" en »de brief van Kalvijn aan de edele vrouwen, die te Parijs om des geloofswille gevangen waren (*aux prisonnières de Paris.*)" Wij zijn voornemens spoedig ter perse te leggen het tweede stuk der »gedachten over het wezen en de behoeften der Kerk, door Ds. D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE," waarmede dit werk compleet zal zijn.

DE BREUK & SMITS.

Nog enkele exemplaren zijn voorhanden van:

POMPPER (HERMANN), de grootwaarheden der Christelijke godsdienst. Een huisboek voor den beschaafden stand; naar het Hoogduitsch, met eene voorrede van D. CHANTEPIE DE LA SAUSSAYE, predikant te Leyden. breed 8o, XXXII en 240 bladz.

GRAANMARKT TE ROTTERDAM, 29 Augustus.

Tarwe, goede en puike van ƒ8.30 tot ƒ8.90; mindere van ƒ7.— tot ƒ8.10. Rogge: ƒ5.50 à ƒ6.10. Gerst: Winter ƒ4.— à ƒ5.20; dito Zomer ƒ3.90 à ƒ4.90.

Te Amsterdam was de Tarwe, witte Poolsche en bonte ƒ10.20 tot ƒ10.50. Pruissische Rogge ƒ6.—.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG 29 Augustus.

		Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$63\frac{7}{8}$	$64\frac{1}{8}$	$64\frac{1}{8}$
Dito Certificaten	„ 3 „	$76\frac{7}{8}$	77	77
Dito dito	„ 4 „	$97\frac{3}{8}$	$97\frac{5}{8}$	$97\frac{1}{2}$
Amortisatie Syndicaat	„ $3\frac{1}{2}$ „	[illegible]	$94\frac{15}{16}$	—
Handelmaatschappij	„ $4\frac{1}{2}$ „	$127\frac{3}{4}$	[illegible]	[illegible]
O. I. Leening	„ 4 „	$96\frac{7}{16}$	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
BELGIE,	„ $2\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	„ $2\frac{1}{2}$ „	—	—	—
Dito dito	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	„ 3 „	—	—	—
Dito dito	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	„ $1\frac{1}{2}$ „	$33\frac{1}{8}$	$33\frac{3}{16}$	—
Dito Obligatiën	„ 3 „	44	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	„ 3 „	$42\frac{1}{16}$	$42\frac{1}{8}$	—
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	„ 3 „	$44\frac{11}{16}$	$44\frac{3}{4}$	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	„ 5 „	105	$105\frac{1}{4}$	—
Dito dito 1828 en 1829	„ 5 „	$102\frac{3}{4}$	[illegible]	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	„ 5 „	$87\frac{3}{4}$	—	—
Dito 1840	„ 4 „	85	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	„ 4 „	—	—	—
Dito dito Nieuwe	„ 4 „	—	—	—
Inschrijving in Assign.	„ 6 „	—	—	—
Certificaten van dito	„ 6 „	[illegible]	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 „	156	[illegible]	—
Dito Obligatiën	„ 4 pCt.	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{1}{2}$	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à $4\frac{1}{2}$ „	$101\frac{1}{4}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	„ 5 „	—	—	—
Dito	„ 4 „	—	—	—
Dito Metall.	„ 5 „	$58\frac{7}{8}$	59	$58\frac{7}{8}$
Dito Nieuwe	„ 5 „	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{3}{8}$	—
Dito 1847	„ $2\frac{1}{2}$ „	$31\frac{1}{16}$	$31\frac{1}{8}$	—
BRAZILIE, 1824 100 £	„ 5 „	$99\frac{1}{2}$	—	—
SARDINIE,	„ 5 „	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	„ $4\frac{1}{2}$ „	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	„ 5 „	$27\frac{1}{4}$	$27\frac{5}{16}$	—
GRENADA, Obligatiën	„ $3\frac{1}{2}$ „	$16\frac{7}{8}$	$16\frac{15}{16}$	—
MEXICO, Obligatiën 1851	„ 3 „	$19\frac{5}{16}$	$19\frac{3}{8}$	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.